

**Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin
20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar həyata keçirilmiş
tədbirlərə dair**

HESABATI

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Administrasiyasının rəhbərinin “20 Yanvar faciəsinin otuzuncu ildönümünün keçirilməsinə dair Tədbirlər planı haqqında 2019-cu il 18 dekabr tarixli 161 nömrəli Sərəncamına uyğun olaraq, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin 10 yanvar 2020-ci il tarixli 4-ü sayılı əmri ilə 20 Yanvar faciəsinin otuzuncu ildönümünün keçirilməsi ilə bağlı tədbirlər planı təsdiq edilib. Tədbirlər planına uyğun olaraq, dünyanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatları tərəfindən müxtəlif formatlı anım mərasimləri, fotosərgilər, seminarlar, dəyirmi masalar, mətbuat konfransları keçirilib, xarici kütləvi informasiya vasitələri, o cümlədən tele-radio kanalları vasitəsilə 20 Yanvar faciəsinə həsr olunmuş materiallar yayımlanıb.

1. Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin təşəbbüsü və dəstəyi ilə Azərbaycan diaspor təşkilatları tərəfindən xarici ölkələrdə keçirilən tədbirlər (xronoloji ardıcılıqla)

Yanvarın 16-da Türkiyə Parlamentində “Dünyada sülh: Qarabağ - Azərbaycandır!” layihəsinə start verilib. 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ərəfəsində Türkiyə Böyük Millət Məclisində “Dünyada sülh: Qarabağ - Azərbaycandır!” adlı guşə təşkil edilib. Guşədə Azərbaycan həqiqətlərinə həsr olunmuş kitablar sərgilənib. Onların arasında Sabir Şahtaxtının “Soyqırımdan Xocalıya...”, “Böyük Ermənistan xülyası: faktlar və sübutlar”, Kəbutər Haqverdinin “O gecə qar qan rəngindəydi” əsərləri və digər nəşrlər olub. Azərbaycan diasporunun fəalları Samir İsgəndəroğlu, Mehriban Paşayeva, Vəfa Aktuz və Sara Zeynalova nəşrlər barədə ziyarətçilərə ətraflı məlumat veriblər. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğana, sabiq baş nazir Binəli Yıldırıma, Türkiyə parlamentinin sədri Mustafa Şentopa, Milliyətçi Hərəkat Partiyasının sədri Dövlət Bahçalıya, digər fraksiya rəhbərlərinə və millət vəkllərinə kitablar hədiyyə olunub. “Dünyada sülh: Qarabağ - Azərbaycandır!” adlı sərginin təşkil olunmasında məqsəd - Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması prosesinə töhfə verməkdir. Soydaşlarımız bu layihəni Türkiyənin ali təhsil müəssisələrində, mədəniyyət mərkəzlərində və qalereyalarında da həyata keçirmək niyyətindədirlər.

2020-ci ildə Türkiyədə 20 Yanvar faciəsinin 30 illiyi ilə bağlı sənədli film çəkilib. “Can Azərbaycan” media şirkəti tərəfindən hazırlanmış filmə Türkiyənin İstanbul və Marmara universitetlərinin professorları Halil Bal və Okan Yeşilot, eləcə də tədqiqatçı-yazıçı Aygün Həsənoğlunun fikirləri yer alır. Filmə Azərbaycan xalqının qəhrəmanlıq ruhunun silahlar qarşısında yenilməyəcəyi əsas mövzu olaraq qeyd olunur.

Ekran əsərində Bakıda və ətraf rayonlarda törədilən qətləmi əks etdirən kadrlarla yanaşı, müstəqil Azərbaycanın inkişafı yer alır.

Yanvarın 17-də Azərbaycanın Qırğızıstandakı səfirliyində 20 Yanvar müsibətinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. Tədbirdə Qırğız Respublikası Joqorku Keneşinin (Parlamentin) Azərbaycan Respublikası ilə dostluq qrupunun rəhbəri

Tazabek İkrarov, Hükümetinin temsilçileri, bu ölkədə akkredite olunmuş diplomatik nümayəndəliklərin rəhbərləri və nümayəndələri, ictimai-siyasi xadimlər, Azərbaycan diasporunun üzvləri və ölkənin kütləvi informasiya vasitələrinin təmsilçiləri iştirak ediblər. Səfirliyin foyesində 20 Yanvar müsibətindən, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsindən və ölkəmizdən bəhs edən kitab sərgisi ilə tanış olublar, CBC televiziya kanalının rus dilində çəkdiyi 20 Yanvar müsibətindən bəhs edən "Qara Yanvar" adlı sənədli film nümayiş olunub. Təbirdə Azərbaycanın Qırğızıstandakı səfiri Hidayət Orucov, "Azəri" İctimai Birliyinin sədri, Qırğızıstanın Əməkdar hüquqşünası Əzizağa Əliyev, Qırğızıstanın Kant şəhər Parlamentinin deputatı Rəhim Rəhimov, Pervomay kənd orta məktəbinin rus dili və ədəbiyyatı müəlliməsi Alla Kurbanova, "Lina" firmasının baş direktoru, professor Qiyas Xəlilov, "İpək Yolu" Strateji Araşdırma Mərkəzinin prezidenti Seyfullah Türksoy, Azərbaycan Qran-Prisi yarışlarının idman əməliyyatları şöbəsinin əməkdaşı Vladislav Voropayev çıxış etdilər. Bişkekdəki "İmam Əli" məscidinin axundu Mərifət Şirinov tərəfindən Qurandan ayələr oxunub.

Yanvarın 17-də İsrailin Qüds (Yerusəlim) şəhərində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. "Aziz" İsrail-Azərbaycan Beynəlxalq Assosiasiyasının təşkil etdiyi təbirdə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru Yeganə Salman, Tel-Əviv Universitetinin Diaspor Araşdırmaları Mərkəzinin böyük elmi əməkdaşı, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Leonid Smilovitski, Rus kitabxanasının direktoru Klara Elbert, İsrail Peşəkar Rəssamlar Birliyinin üzvü Qalina Podolskaya və başqaları çıxış ediblər. 20 Yanvar faciəsinin canlı şahidləri olan Qriqori Reyxman və Əli Mehdiyevin fotoları əsasında hazırlanmış videofilm göstərilib. Təbir çərçivəsində Qara Yanvar faciəsinə əks etdirən fotostend təşkil edilib.

Yanvarın 18-də Qazaxıstanın paytaxtı Nur-Sultan şəhərində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş "Qanlı Yanvar - müstəqilliyə aparan yol" adlı klassik musiqi gecəsi və fotosərgi təşkil olunub. Beynəlxalq Türk Akademiyası, Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun dəstəyi, Azərbaycanın Qazaxıstandakı Səfirliyinin təşkilatçılığı ilə baş tutan təbirdə yerli dövlət orqanlarının, diplomatik korpusun təmsilçiləri, tanınmış ictimai-siyasi xadimlər, Azərbaycan diasporunun üzvləri və KİV nümayəndələri iştirak ediblər. Sonda Azərbaycan Opera və Balet Teatrı orkestrinin pianoçusu, beynəlxalq mükafatlar laureatı Fəqan Həsənlinin ifasında Üzeyir Hacıbəyov, Qara Qarayev, Fikrət Əmirov, Vaqif Mustafazadə, Şopen, Şnitke, Skryabin kimi Azərbaycan və dünya bəstəkarlarının seçilmiş əsərləri səsləndirilib.

Yanvar ayında Marneuli rayonunda fəaliyyət göstərən Gürcüstan Azərbaycanlılarının İnteqrasiya Mərkəzində "Azadlığa gedən yol" adlı anım tədbiri keçirilib. 20 yanvar şəhidlərinin əziz xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsilə başlayan təbirdə mərkəzin icraçı direktoru Aygül İsayeva, Azərbaycanın Gürcüstandakı səfirliyinin birinci katibi Rəhim Rəhimov, mərkəzin müəllimləri Musa Omarov, Məhəmməd Aslanov çıxış ediblər. Təbirdə 20 Yanvara həsr olunmuş fotoslaydlar və video-çarx nümayiş olunub, mərkəzin şagirdi Aytəkin Qurbanova bu faciəyə həsr olunmuş şeir söyləyib. Təbirdən sonra İnteqrasiya Mərkəzinin müəllim-şagird heyəti Marneulinin Alget kəndində 20 Yanvar və 9 aprel qurbanlarının xatirəsinə ucaldılmış abidəni ziyarət ediblər və önünə əklil qoyublar. Onlar həmçinin rayonun Kirəc Muğanlı kəndinə gedərək, 20 Yanvar hadisələri zamanı şəhid olmuş Vəfadar Eminovun ailəsini və yaxınlarını ziyarət ediblər, kənd sakinləri ilə görüşüblər.

Yanvar ayında Laqodexi rayonunun Qabal kəndində keçirilmiş anım tədbirində yerli hakimiyyət nümayəndələri Zurab Caparidze, Giorgi Qambaşidze, Namaz Allahverdiyev, kənd ictimaiyyətinin nümayəndələri və məktəblilər iştirak ediblər.

Yanvarın 18-də Özbəkistanın paytaxtı Daşkənddə Respublika Azərbaycan Milli Mədəniyyət Mərkəzinin 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım mərasimi keçirilib. Mərasimdə diasporumuzun üzvləri, yerli ictimaiyyətin və medianın nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbirdə Mərkəzin sədri Firdovsi Hüseynov, diasporumuzun fəal üzvləri Yusif Əliyev, Mobil Məmmədov, İsmayıl Məmmədov və başqaları çıxış ediblər.

Yanvarın 18-də Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində 20 yanvar faciəsinin 30 illiyi ilə bağlı anım mərasimi keçirilib. Tədbirdə Özbəkistanın elm, mədəniyyət və incəsənət xadimləri, "Özbəkistan-Azərbaycan" Dostluq Cəmiyyətinin rəhbərləri, diasporunun üzvləri, jurnalistlər iştirak edib. Foyedə iştirakçılar Mərkəzin rəsm dərnişinin çəkdiyi "20 yanvar - uşaqların gözləri ilə" adlanan rəsmlərlə tanış olmuş, habelə Qara Yanvara həsr olunmuş nəşrlər nümayiş edilmişdir. Tədbirdə Azərbaycanın Özbəkistandakı səfiri Hüseyn Quliyev, "Özbəkistan-Azərbaycan" Dostluq Cəmiyyətinin icraçı direktoru, professor Erkin Nuriddinov çıxış etdilər. Tədbir Özbəkistanın Əməkdar artisti, professor Fizruzə Abduraximovanın rəhbərliyi ilə "Soqdiana" xalq çalğı alətləri orkestrinin ifasında rekviyem-konserti ilə yekunlaşmış.

Yanvarın 18-də Rusiyanın şimal paytaxtında 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım mərasimi keçirilib. Azərbaycanın Sankt-Peterburqdakı baş konsulluğunun və Sankt-Peterburq Azərbaycanlılarının milli mədəni muxtariyyətinin dəstəyi ilə keçirilən tədbirdə Azərbaycan diasporunun nümayəndələri, şəhərdə təhsil alan azərbaycanlı tələbələr, Sankt-Peterburqda fəaliyyət göstərən türkdilli diasporların nümayəndələri, ictimaiyyətin təmsilçiləri iştirak ediblər.

Yanvarın 18-də Ukrayna Azərbaycanlıları Radasının (UAR) Kiyevdəki konfrans zalında 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım mərasimi keçirilib.

Tədbirdə Ukraynanın Ali Radasının deputatları, elmi ictimaiyyətin nümayəndələri, müxtəlif icmaların rəhbərləri, tanınmış siyasi xadimlər, Azərbaycan diasporunun rəhbərləri və üzvləri, azərbaycanlı tələbələr, Ukrayna və Azərbaycan KİV-nin təmsilçiləri iştirak ediblər. Tədbirdə Birləşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Rövşən Tağıyev, Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Diasporunun sədri Hikmət Cavadov, tarix elmləri doktoru Fərhad Turanlı, hüquq elmləri doktoru Arif Quliyev, Ukrayna-Azərbaycan İş Adamları Birliyinin sədri Əli Əliyev, UAR-ın katibi Xəyyam Həqiqətoğlu, Ukraynanın Xalq artisti Qurban Abbasov və azərbaycanlı tələbə Əziz Tağıyev çıxış ediblər. Tədbirdə 20 yanvar faciəsindən bəhs edən sənədli film nümayiş olunub və fotosərgi təşkil edilib.

Yanvarın 18-də Ukraynanın Odessa şəhərindəki Əhməd Cavad adına həftəsonu Azərbaycan məktəbində 20 Yanvar hadisələrinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. Dərsin mövzusunə uyğun olaraq şagirdlərə 30 il bundan əvvəl - 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Bakıda və Azərbaycanın digər şəhərlərində sovet qoşunlarının törətdiyi qanlı cinayət barədə ətraflı məlumat verilib, şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Sonda "20 Yanvar - tariximizin qanlı və şanlı səhifəsi", "Erməni terrorunun izi" və "Qarabağ" kitablarından parçalar oxunub, şagirdlər Azərbaycan dilində Vətənə, şəhidlərə və Qarabağa həsr olunmuş şeirlər səsləndiriblər.

Yanvarın 18-də Belarusiyanın Minsk şəhəri Maksim Tank adına Belarus Dövlət Pedaqoji Universitetinin nəzdindəki "Azərbaycan dili və Mədəniyyəti Mərkəzi"ndə 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. Tədbir Belarus-Azərbaycan İcmaları Konqresi tərəfindən təşkil olunub. Tədbirdə konqresin üzvləri, ölkəmizin Belaruskı səfirliyinin əməkdaşları, azərbaycanlı tələbələr və yerli ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak edib.

Qeyd edək ki, Belarus-Azərbaycan İcmaları Konqresi öz regional təşkilatları ilə birlikdə ölkənin Qrodno, Qomel və Bobruysk şəhərlərində də anım tədbirləri təşkil edib.

Yanvarın 18-də Moldovanın paytaxtı Kişinyov şəhərində Moldova Azərbaycanlıları Konqresi tərəfindən təşkil edilmiş. 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. Tədbirdə Azərbaycanın Moldovadakı səfiri Qüdsi Osmanov və Moldova Azərbaycanlıları Konqresinin prezidenti Heybət Məcidov çıxış ediblər. Tədbirdə Moldovanın insan hüquqları üzrə keçmiş müvəkkili, Azərbaycanın dostu Aureliya Qriqori də iştirak edib.

Yanvarın 18-də Tbilisidə fəaliyyət göstərən M.F.Axundov adına Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyi və "Azərkitab" Kitab Təbliğati Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunan anım tədbiri də şəhidlərin xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsilə başlayıb. Mərasimdə muzeyin direktoru Leyla Əliyeva, "Azərkitab" Kitab Təbliğati Mərkəzinin direktoru Misirxan Həsənov, Gürcüstanın Azərbaycanlı Jurnalistlər Birliyinin sədri Nizami Məmmədzadə, Azərbaycanın Gürcüstandakı səfirliyinin əməkdaşı Rəhim Rəhimzadə, Gürcüstan İnsan Hüquqları Komitəsinin üzvü Fərhad Musayev, Gürcüstan parlamentinin sabiq deputatı Ramiz Bəkirov, gürcü şairi David Çikovani, SOCAR-ın Gürcüstan nümayəndəliyinin əməkdaşı Orxan Həsənov, Tbilisidəki Belarus icmasının üzvü Aleksey Boxodin və başqaları çıxış ediblər. Tədbirdə Gürcüstanın Azərbaycanlı Jurnalistlər Birliyinin sədri Nizami Məmmədzadə 20 Yanvar şəhidlərinə həsr etdiyi şeirlərini söyləyib, "Qanlı Yanvar" sənədli filmi nümayiş etdirilib.

Yanvar ayında Gürcüstanın paytaxtı Tbilisi şəhərində, Qardabani, Marneuli, Bolnisi, Dmanisi, Kaspı, Laqodexi və Saqareco bölgələrində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş silsilə anım tədbirləri keçirilib. Tbilisidəki Gənclər Sarayında keçirilən konfransda Gürcüstanın rəsmi şəxsləri, Azərbaycanın bu ölkədəki səfirliyinin əməkdaşları, Azərbaycan diasporunun üzvləri, yerli ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak ediblər. Azərbaycanın Gürcüstandakı səfiri Dursun Həsənov, Gürcüstan Ağsaqqallar Şurasının Qardabani bölgəsinin rəhbəri Mayak Neymətov, Gürcüstan Müsəlmanları İdarəsinin şeyxi Ramin İgidov, professor Mahmud Kamaloğlu, Gürcüstan Ağsaqqallar Şurasının sədri İsak Novruzov və başqaları çıxış ediblər. Tədbirlər 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı sənədli filmin nümayişi ilə başa çatıb.

Yanvarın 18-də İstanbulda 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar dərc olunmuş "Ağla qərənfil ağla" kitabının təqdimat mərasimi keçirilib. "Can Azərbaycan" media qurumu tərəfindən hazırlanan 64 səhifəlik kitabın "Ön söz"ün müəllifi sözügedən media qurumunun təsisçisi və rəhbəri, jurnalist Namık Kamal Yıldırımdır. Kitabın təqdimat mərasimində "Qarabağ Azərbaycanındır" imza kampaniyası da keçirilib. Kampaniyaya imza atan hər kəsə kitab ödənişsiz təqdim edilib. Nəşrdə AZƏRTAC-ın Türkiyə bürosunun İstanbul üzrə müxbiri Günel Məlikovanın "20 Yanvar faciəsindən ötən 30 il..." məqaləsi və "Ağla qərənfil" şeiri yer alır. Məqalədə Azərbaycan xalqının

azadlıq və müstəqillik uğrunda mübarizəsi, 20 Yanvar gecəsi baş verənlərlə bağlı xatirələr, ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra bu faciənin dünyaya çatdırılması, hüquqi qiymət verilməsi və 20 Yanvar şəhidlərinin xatirələrinin əbədiləşdirilməsi istiqamətində görülən işlər və bu siyasətin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi haqqında fikirlər yer alır. Təqdimat mərasimində Azərbaycanın İstanbuldakı Baş Konsulluğunun əməkdaşları, elm və mədəniyyət xadimləri, tanınmış ziyalılar, Türkiyədə yaşayan, işləyən, təhsil alan həmvətənlərimiz və media nümayəndələri iştirak ediblər.

Yanvarın 18-də İstanbulda 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar “Turan” Mədəniyyət Mərkəzində tədbir keçirilib. Mərasim Türk Dünyası Araşdırmaları Vəqfi, İstanbul Universiteti, Azərbaycan Mədəniyyət və Həmrəylik Birliyi və “Hazarfem” Xəzər Folklor Tədris və Araşdırma Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə baş tutub. Tədbirdə çıxış edənlər 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Bakıda törədilən qanlı hadisədən bəhs edib, o günü Azərbaycan xalqının qəhrəmanlıq tarixinin şanlı səhifələrindən biri olduğunu vurğulayıblar. Mərasimdə 20 Yanvar faciəsini və əsrlərboyu ermənilərin azərbaycanlılara qarşı törətdikləri qətləmləri əks etdirən videoçarx nümayiş etdirilib. Tədbir İstanbul Universitetinin professoru Halil Bal, Düzce Universitetinin müəllimi Gökmen Kılıçoğlu və Marmara Universitetinin müəllimi Mehdi Gəncəlinin məruzələri ilə davam edib. Tədbirdə Azərbaycanın İstanbuldakı Baş Konsulluğunun əməkdaşları, elm və mədəniyyət xadimləri, tanınmış ziyalılar, Türkiyədə yaşayan, işləyən, təhsil alan həmvətənlərimiz və media nümayəndələri iştirak ediblər.

Yanvarın 18-də İstanbuldakı Türkiyə-Azərbaycan Dərnəyində (İSTAD) 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş “Müstəqilliyə gedən yol - 20 Yanvar” anım mərasimi keçirilib. Hər iki ölkənin dövlət himnlərinin səsləndirilməsi ilə başlayan tədbirdə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı, Türkiyə-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrım, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı Hayrettin Nuhoğlu, Azərbaycan-Kipr Dostluq Cəmiyyətinin sədri Orxan Həsənoğlu, Adana Türkiyə Azərbaycan Dərnəyinin sədri Yakup Bulut və başqaları iştirak ediblər. Dərnəyin sədri Səfər Qaraqoyunlu, tədqiqatçı Mətin Yıldırım, millət vəkili Şamil Ayrım, Hayrettin Nuhoğlu və digərləri çıxış edərək, 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə törədilmiş dəhşətli faciədən danışdı. Tədbirdə 20 Yanvar hadisələrini əks etdirən fotosərgi təşkil edilib.

Yanvarın 19-da Türkiyənin İstanbul şəhərində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş konfrans keçirilib. Tədbir İstanbul Universiteti Azərbaycan Mədəniyyət və Həmrəylik Birliyi, Xəzər Folklor Təlim və Tədqiqat Mərkəzi (Hazarfem) və Türk Dünyası Araşdırmaları Vəqfi Gənclər Təşkilatı tərəfindən təşkil edilib. Konfransda elm və mədəniyyət xadimləri, Azərbaycanın İstanbuldakı Baş konsulluğunun və KİV-lərin nümayəndələri, tələbələr iştirak ediblər. Konfransda İstanbul Universiteti Azərbaycan Mədəniyyət və Həmrəylik Birliyinin sədri Anar Can Kıtay, Xəzər Folklor Təlim və Tədqiqat Mərkəzinin (Hazarfem) sədri Nuran Acar, Türk Dünyası Araşdırmaları Vəqfi Gənclər Təşkilatının sədri Emre Akar, Azərbaycanın İstanbul şəhərindəki Baş konsulluğunun konsulu Xəyyam Daşdəmirov, İstanbul Universitetinin professoru Xəlil Bal, Mərmərə Universitetinin müəllimi Mehdi Gəncəli və Düzce Universitetinin müəllimi Gökmen Kılıçoğlu çıxış ediblər. Nətiqələr 20 Yanvar hadisəsinin gənclər üçün daşdığı önəmi vurğulayaraq, bu faciəvi və şanlı günün Azərbaycan tarixində çox mühüm yer

tutduğunu, xalqımızın azadlıq istəyini boğmaq məqsədilə SSRİ rəhbərliyinin dəhşətli cinayət törətdiyini, amansız qətlə baxmayaraq, xalqımızın bu zorakılıq aktı qarşısında təslim olmadığını vurğulayıblar. Mərasimdə 20 Yanvar faciəsini əks etdirən videoçarx nümayiş etdirilib.

Yanvar ayında ABŞ-ın Nyu-York şəhərində 20 Yanvar hadisələrinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbirləri keçirilib.

Nyu-Yorkdakı tədbirdə bu şəhərdə fəaliyyət göstərən azərbaycanlı icmaların rəhbərləri və üzvləri iştirak ediblər. Mərasim Azərbaycan-Nyu-York Assosiasiyasının təşəbbüsü ilə təşkil olunub.

20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsilə başlayan tədbirdə 30 il öncə sovet rejiminin bütün qanunları pozaraq, xəbərdarlıq etmədən, Bakıya və Azərbaycanın digər şəhərlərinə qoşun yeridərək dinc xalqa amansız divan tutmasından danışılıb. Qeyd edilib ki, yüzlərlə insanın qətlə yetirilməsi, yaralanması və itkin düşməsilə nəticələnən bu qanlı cinayət xalqımızın azadlıq ruhunu məhv edə bilmədi, SSRİ rəhbərliyinin cinayətkar xislətini isə bütün dünyaya nümayiş etdirdi. 20 Yanvar hadisəsinin xalqımızın müstəqillik mübarizəsində böyük rol oynadığı və şəhidlərin xatirəsinin heç bir zaman unudulmayacağı vurğulanıb.

Yanvar ayında Kanadanın Toronto şəhər təhsil müəssisəsinin xarici dillər bölməsinin Azərbaycan dili - Ana dili sinfinin növbəti dərsinin mövzusu 20 Yanvar faciəsinin 30 illiyinə həsr olunub. Sinfin rəhbəri və 20 Yanvar hadisələrinin canlı şahidi Yeganə Cəfərova şagirdlərə 30 il öncə Bakıda və Azərbaycanın digər şəhərlərində baş vermiş hadisələr barədə ətraflı məlumat verib. Dərs çərçivəsində şagirdlər "Mən vətənimə sülh istəyirəm" adlı stend hazırlayıblar.

Yanvar ayında Kanadanın Ontario şəhərində Ontario Azərbaycanlıları İcmasının təşkilatçılığıyla keçirilən anım mərasimi 20 Yanvar şəhidlərinə həsr olunmuş tədbirdə ilahiyyatçı alim Elsevər Səmədov, Əkbər İsgəndərov və digərləri çıxış ediblər. Tədbir şəhidlərin ruhuna duaların oxunması ilə başa çatıb.

Yanvarın 19-da İsveç Azərbaycanlıları Konqresi İsveç Krallığının qanunverici və icraedici orqanlarına bəyanat göndərib.

Yanvarın 20-də Böyük Britaniyanın paytaxtı London şəhərində Azərbaycanın Böyük Britaniyadakı səfirliyinin və Londonda fəaliyyət göstərən Azərbaycan evinin birgə təşkilatçılığı ilə 20 Yanvar faciəsinə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. Mərasimdə yerli ictimaiyyətin nümayəndələri, diplomatlarımız və Azərbaycan diasporunun üzvləri iştirak ediblər. Tədbirdə Səfiri Tahir Tağızadə, Azərbaycan evinin rəhbəri Ali Tekin Atalar, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi üzrə ekspert Tamara Draqadze, azərbaycanlı tələbə Sabir Məmmədov çıxış ediblər. Tədbir 20 Yanvar hadisələrinə ithaf olunmuş sənədli filmin göstərilməsi və Londonda yaşayan tarzən Rafiq Rüstəmovun ifası ilə başa çatıb.

Yanvarın 20-də Kanadanın Toronto şəhərində Azərbaycan Alyansının təşkilatçılığı ilə 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. Mərasimdə diaspor fəalları Esmira Əsədova, Yeganə Cəfərova, Oğuz Reza və başqaları çıxış ediblər. Tədbir zamanı Naznaz Sadıqova 20 Yanvar şəhidlərinə həsr olunmuş şeir səsləndirib, tanınmış musiqiçi RUFƏT Əmirəliyev skripkada klassik musiqi əsərlərini, müğənni Yusif Savalan "Ölkəm" romansını və "Ayrılıq" mahnısını ifa ediblər.

Yanvarın 20-də Qazaxıstanın Almatı şəhərində 20 yanvar hadisələrinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş "Qanlı Yanvar - müstəqilliyə aparan yol" adlı tədbir keçirilib.

Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfirliyinin təşkilatçılığı ilə gerçəkləşdirilən tədbirdə ölkənin tanınmış ictimai-siyasi xadimləri, diplomatları, Azərbaycan diasporunun rəhbərləri və üzvləri iştirak ediblər. Qonaqların arasında 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Bakıya sovet qoşunlarının yeridilməsinə kəskin etirazı ilə yadda qalan və xalqımızın sevimlisinə çevrilən məşhur dövlət xadimi, yazıçı Oljas Süleymenov da olub. Sonda 20 Yanvar faciəsindən bəhs edən filmin nümayişindən sonra gənc pianoçu, beynəlxalq mükafatlar laureatçısı Fəqan Həsənlinin ifasında şəhidlərin xatirəsinə həsr olunmuş musiqi proqramı təqdim olunub.

Yanvarın 20-də Qazaxıstanın Almatı şəhərində yerləşən “Heydər” Xeyriyyə Cəmiyyəti, “Almatı vilayətinin azərbaycanlı etnomədəni birliyi” ictimai birliyi, “Ozan” Almatı şəhər Cəmiyyətinin, “Turan” Azərbaycanlıları Konqresi Respublika İctimai Birliyi tərəfindən, eləcə də Qazaxıstanın Aktau şəhərində, Mangistau, Qərbi-Qazaxıstan, Aktyubinsk və Atırau vilayətlərində 20 Yanvar hadisələrinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbirləri keçirilib.

Aktauda keçirilən mərasimdə ölkəmizin bu şəhərdəki Baş konsulu Elmar Məmmədov, “Dostluq” milli-mədəni cəmiyyətinin rəhbəri Şəmsəddin Hüseynov, Türkiyənin, Özbəkistanın Aktau şəhərindəki Baş konsulları Müzəffər Akyıldırım və Norjan Turqunov, İran İslam Respublikasının Aktau şəhərindəki Baş konsulluğunun nümayəndəsi, azərbaycanlı iş adamları, “Dağıstan”, “Vaynax”, “Belarus”, “Samar”, “Dunqane” etnik-mədəni cəmiyyətlərinin rəhbərləri Y.A.Şaxşayev, Ruslan Baxmatqereyev, Qalina Hüseynova, Hacı Səlimov, Roza Səlimova çıxış ediblər.

Qərbi-Qazaxıstanın Uralsk şəhərində “Birlik” milli-mədəni cəmiyyəti ilə birlikdə təşkil olunmuş tədbirdə Baş konsul v.i.e. Elmar Məmmədov, “Birlik” milli-mədəni cəmiyyətinin rəhbəri Nəcəf Məmmədov, Uralsk şəhərində yaşayan azərbaycanlılar, qazaxlar, azərbaycanlı və türk iş adamları iştirak ediblər.

Aktyubinsk vilayətinin Aktöbe şəhərində keçirilən anım tədbirində Baş konsul v.i.e. E.Məmmədov, “Azərbaycanlılar Birliyi”nin rəhbəri Şahbaz Camalov, “Svətlo”, “Şalom”, “Vyagro” etnik-mədəni cəmiyyətlərinin rəhbərləri Yelena Tsibulskaya, Polina Savistskaya, Anastasiya Podalena, Qazaxıstanın Xalqlar Assambleyasının mütəxəssisi Janar Koyşibekova və bədii rəhbəri Aymurat Majikbayev, Aktyubinsk “Mübarizə Qardaşlığı” regional fondunun təsisçisi Qumer Qaleyev və Aktöbedə yaşayan azərbaycanlılar, yerli ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak ediblər.

Atırau şəhərində keçirilən tədbirdə vilayətdə yaşayan Qazaxıstan vətəndaşı, milliyətçə azərbaycanlı, X.Dosmuhambetov adına Atırau universitetinin III kurs tələbəsi Flora Sarayeva azərbaycanlı şairlər Bəxtiyar Vahabzadənin və Mikayıl Müşfiqin şeirlərini söyləyib.

Yanvar ayında Kaliforniya ştatının Los Gatos şəhərində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım mərasimi keçirilib. Şimali Kaliforniya Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin ofisində baş tutan tədbirdə azərbaycanlı icmanın üzvləri ilə yanaşı yerli ictimaiyyətin nümayəndələri, mərkəzin sədri Həmid Əhmədi, üzvü Samir Məhərrəmov, amerikalı qonaq Csaba Csukash çıxış ediblər.

Yanvar ayında ABŞ-in Çikaqo şəhərində 20 Yanvar faciəsinə həsr olunmuş “Qan yaddaşımız-30 il” adlı anım tədbiri keçirilib. Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi, Amerikanın Orta Qərb Ştatları üzrə Azərbaycan Mərkəzinin və Təşəbbüs qrupunun təşkilatçılığı ilə baş tutan mərasimdə Amerikanın Orta Qərb Ştatları üzrə Azərbaycan

Mərkəzinin rəhbəri Fərid Məmmədov, Təşəbbüs qrupunun rəhbəri Teymur Mehmandarov, icma üzvləri Natiq Məmmədov, Süleyman Həsənov, Eldar Kərimzadə və Cavad İsmayilbəyli çıxış ediblər. Pianoçu Valentina Afonina pianoda Azərbaycan bəstəkarları Ü.Hacıbəyov, F.Əmirov və Q. Qarayevin əsərlərini, Cavad İsmayilbəyli isə neydə musiqi parçası ifa ediblər. Tədbir çərçivəsində 20 Yanvar faciəsini əks etdirən foto-sərgi də təşkil edilib.

Yanvarın 20-də Koreyanın Seul şəhərində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə bağlı könüllülük tədbiri təşkil edilib. Bu ölkədə yaşayan azərbaycanlılar Seulun Qanqnam Bələdiyyəsinin dəstəyi ilə evsiz insanlara yardım ediblər. Yanvarın 20-də 400 nəfər imkansız insana xidmət göstərilməsi kimi xeyriyyə tədbirində soydaşlarımız - Nərgiz Novruzova, Toğrul Feyziyev, Arif Səlimxanov, Zeynəb Əhədova, Günəl Hüseynova, Kamran Bədəlov, Kərim Rəhimov, Nihat Xəlilzadə fəal iştirak ediblər. Tədbirin əvvəlində isə həmvətənlərimiz 20 Yanvar faciəsi barədə ətraflı məlumat verərək, koreyalılara bu müqəddəs günün anılmasının önəmindən danışıblar. Bildirilib ki, 30 il öncə Vətənimizin azadlığı və müstəqilliyi uğrunda dinc mübarizəyə qalxan vətəndaşlarımız sovet qoşunları tərəfindən amansızcasına qətlə yetirilib. Tədbirin təşkilatçısı Nihat Xəlilzadə Azərbaycanda geniş vüsət almış könüllülər hərəkatı barədə də ətraflı məlumat verib. Qeyd edilib ki, Prezident İlham Əliyevin 2019-cu il 30 dekabr tarixli Sərəncamına əsasən, 2020-ci il Azərbaycanda "Könüllülər ili" elan edilib. Odur ki, Koreyada yaşayan azərbaycanlıların təşkil edəcəkləri könüllülük tədbirləri silsilə hal alacaq.

Yanvar ayında Belçikanın Antverpen şəhərində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım mərasimi keçirilib. Niderland-Belçika Azərbaycanlıları Koordinasiya Şurasının üzvü olan "Belçika Azərbaycanlıları Mədəniyyət Mərkəzi"nin təşkilatçılığı ilə baş tutan tədbirdə azərbaycanlı, türk və digər icmaların fəalları iştirak ediblər. Tədbir "20 Yanvar" hadisələrindən bəhs edən sənədli filmin nümayişi ilə yekunlaşıb.

Yanvarın 20-də İstanbul Universiteti Azərbaycan Türkiyə Qardaşlıq və Həmrəylik Topluluğunun təşəbbüsü ilə Türkiyədə və dünyanın digər ölkələrində təhsil alan azərbaycanlı gənclər 20 Yanvar faciəsinin otuzuncu ildönümü ilə bağlı videoçarx hazırlayıblar. Azərbaycan-Türkiyə Qardaşlıq və Həmrəylik Birliyinin təşəbbüsü ilə çəkilən videoçarxda azərbaycanlı tələbələrlə yanaşı, Türkiyə, İndoneziya, İran, İspaniya, Belarus, Polşa, Hollandiya, İtaliya, İsveç, Kipr, Fransa, ABŞ, Portuqaliya və digər ölkələrdə təhsil alan xarici gənclər də yer alıblar. Türkiyənin 81 şəhərində və dünyanın 20-dən çox bölgəsində çəkilən videoçarxda 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Azərbaycanın şəhid olmuş övladlarının adları dünyanın müxtəlif bölgələrində səsləndirilir, Bakıda və ətraf rayonlarda törədilən qətləmi əks etdirən kadrlar yer alır.

Yanvarın 20-də Türkiyənin Antalya şəhərində Antalya-Azərbaycan Kültür və Dayanışma Dərnəyinin təşkilatçılığı ilə 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar anım tədbiri keçirilib. Tədbirdə dərnəyin sədri Fazıl Orun, azərbaycanlı yazıçı Aysel Ateş Abdullazadə, Nəzarət Şurası Başqanı Niyazi Bilgi, İraq Türkmən Birliyi və Dayanışma Dərnək başqanı Kürşat Çavuşoğlu və başqa iştirakçılar çıxış edib, bu günün tarixini yada salıblar. Çıxışlardan sonra 20 Yanvar hadisələrinə dair qısa film izlənilib. Mərhum şair Bəxtiyar Vahabzadənin "Şəhidlər" şeiri və bu şeirə bəstələnmiş mahnı Səbinə İrfan tərəfindən ifa olunub.

Yanvar ayında Polşanın Varşava şəhərində fəaliyyət göstərən “Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi” tərəfindən Varşava Universitetində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilib. Cəmiyyətinin sədri Şəhla Kazımova çıxış edərək Varşava Universitetinin tələbələrinə 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə dinc əhaliyə qarşı törətdiyi cinayət və Azərbaycan xalqının öz azadlığı uğrunda göstərdiyi şücaət haqqında tələbələrə geniş məlumat verib. Tədbirin sonunda "Azərbaycanfilm"-in istehsalı olan 20 Yanvar faciəsinə həsr olunmuş sənədli film, faciəni əks etdirən fotosəkillər nümayiş olunub.

Yanvarın 20-də Türkiyənin İzmir şəhərində yerləşən “Çağdaş” Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə bağlı anım mərasimi keçirilib. Mərasimi dərnəyin idarə heyətinin üzvü və mətbuat katibi Alp Perviz Altay açıq elan edərək Qars Bələdiyyəsinin sabiq sədri Murtaza Karaçanta və dərnəyin sədr müavini Yılmaz Ocak və digər qonaqlar geniş məruzə ilə çıxış ediblər.

Yanvarın 20-də Türkiyənin Əskişəhər şəhərində 20 Yanvar hadisələrinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş konfrans keçirilib. Taşbaşı Mədəniyyət Mərkəzində gerçəkləşdirilən tədbir Əskişəhər Azərbaycanlıları Dərnəyi tərəfindən təşkil olunub. Konfrans Türkiyənin və Azərbaycanın dövlət himnlərinin səsləndirilməsi və bütün Türk Dünyasının şəhidlərinin əziz xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlayıb. Tədbirdə Əskişəhər Azərbaycanlılar Dərnəyinin sədri Cavid Aydın, sədr müavini Sirac Yaquboğlu, Kızılelma Turan Dərnəyinin sədri Ahmet Hızlan çıxış ediblər. Bildirilib ki, 20 Yanvar Azərbaycanın tək cə qanlı deyil, həm də şanlı tarixidir, çünki bu hadisə millətin müqəddəratını tamamilə dəyişdi və ölkə qısa müddətdən sonra öz dövlət müstəqilliyinə qovuşdu. Tədbirdə Azərbaycana və şəhidlərə həsr olunmuş şeirlər səsləndirilib, 20 Yanvar hadisələrindən bəhs edən sənədli film nümayiş etdirilib.

Yanvarın 20-də İstanbulun Küçükçekməcə rayonunda fəaliyyət göstərən Heydər Əliyev adına Azərbaycan məktəbinin şagirdləri 20 Yanvar hadisələrinin 30-cu ildönümünü şəhərdəki Ədirnəqapı 15 Temmuz (iyul) şəhidliyini ziyarət etməklə qeyd ediblər. Əllərində Türkiyə və Azərbaycan bayraqlarını, şəhidlərin şəkillərini tutan məktəblilər qardaş ölkənin suverenliyi uğrunda həlak olan şəhidlərin məzarı üzərinə gül dəstələri düzüblər. Onlar "Torpaq su ilə qarışdığı palçıq, qan ilə qarışdığı Vətən olur" şüarını səsləndiriblər və vətənpərvərlik şeirləri söyləyiblər. Tədbirdə çıxış edən məktəbin rəhbəri Muhammet Karasu deyib: “Bura gələn şagirdlərimizin babaları, nənələri, ana və ataları müstəqillik deyərək Bakı küçələrində tankların qarşısına çıxdı. Mübariz İbrahimov, Ömər Halisdemir kimi şəhidləri olan millətlər heç bir zaman əsarət altında qalmazlar”. Tədbirdən hazırlanan videoçarx Türkiyənin aparıcı kütləvi informasiya vasitələrində nümayiş olunub.

Yanvarın 20-də Finlandiyanın Helsinki şəhərində fəaliyyət göstərən Finlandiya Azərbaycan Gənclər Birliyi Təşkilatı tərəfindən 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar olaraq Finlandiya parlamentinə müraciət edib. Müraciətdə 20 Yanvar hadisələri barədə ətraflı məlumat verilib. Finlandiya parlamentinin 20 Yanvar faciəsinə hüquqi qiymət verməsinə çağırış edilib: "Milli qürur günümüz olan 20 Yanvarı unutmadıq unutmayacağıq!".

Yanvarın 20-də İsveçrədə fəaliyyət göstərən “Qarabağ” Azərbaycan dili və tarixi məktəbində 20 Yanvar faciəsi qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş tədbir keçirilib. Tədbir zamanı Azərbaycanın İsveçrə Konfederasiyası və Lixtenşteyn Knyazlığında

səfiri Xanım İbrahimova, Solothurn şəhərində fəaliyyət göstərən “Azərbaycan-Türk Mədəniyyət Assosiasiyası” diaspor təşkilatının rəhbəri Cevzət Aras çıxış ediblər. İsveçrədə Azərbaycanlıların Koordinasiya Şurasının əlaqələndiricisi Qasım Nəsirov tərəfindən uşaqlar üçün hazırlanmış 20 Yanvar faciəsinə dair xüsusi təlim keçirilib.

Yanvar ayında Çexiyadakı Azərbaycan İcmasının və Karlovi Varı şəhərindəki Fəxri Konsulluğunun dəstəyi ilə Praqada yerləşən “Prezident” Otelində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu il dönümünə həsr olunmuş fotosərgi açılıb. Sərgidə Sovet qoşunlarının təkəcə Azərbaycanda deyil, Litva və Gürcüstanda da törətdikləri qırğınlar haqqında fotolar nümayiş etdirilib. Sərgidə Çexiyada akkreditə olunmuş diplomatik korpusun, yerli ictimaiyyətin nümayəndələri və Azərbaycan icmasının üzvləri iştirak ediblər. Ekspozisiyada fotoların nümayişi ilə yanaşı, çex və ingilis dillərində hazırlanmış müvafiq broşürlər, məlumat vərəqləri tədbir iştirakçılarına paylanılıb və bu hadisələrlə bağlı ətraflı məlumat verilib.

Yanvarın 20-də İsveç Krallığının Stokholm şəhərində Stokholm Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi, İsveç Azərbaycan Federasiyası və İsveç-Azərbaycan Dərnəyinin (SAF) təşkilatçılığı ilə 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbirində Azərbaycan səfirliyinin əməkdaşları, diaspor üzvlərimiz və yerli ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak ediblər.

Yanvarın 20-də Azərbaycanın Serbiyadakı səfirliyi Qanlı Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar anma mərasimi keçirib. Tədbirdə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi və Belqrad Universitetində fəaliyyət göstərən Azərbaycan dili və mədəniyyəti mərkəzinin əməkdaşları, Serbiya-Azərbaycan Ticarət Palatasının və Serbiya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin üzvləri, Parlamentin Serbiya-Azərbaycan Dostluq Qrupunun üzvləri, səfirliyin əməkdaşları, eləcə də burada çalışan, təhsil alan azərbaycanlılar iştirak ediblər.

Yanvar ayında Azərbaycanın Macarıstandakı səfirliyində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. Səfir Vilayət Quliyev tarixboyu Azərbaycan xalqının üzləşdiyi faciələr və Azərbaycan həqiqətləri barədə dünya ictimaiyyətinin məlumatlandırılması üçün xaricdə yaşayan Azərbaycan diasporunu, xüsusilə də gənclərimizi daha fəal olmağa çağırıb. “Qardaşlıq” Macar-Azəri Birgə cəmiyyətinin sədri Ramiz Əmirli çıxış edərək 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı fikirlərini bölüşüb, harada yaşamasından asılı olmayaraq, Vətəni və xalqını sevən hər bir azərbaycanlının şəhidlərimizin xatirəsini həmişə ehtiramla yad etməsinin mənəvi borcu olduğunu söyləyib. Tədbirdə macar ictimaiyyətinin nümayəndəsi Akoş Barakşo çıxış edərək 1956-cı ildə Macarıstanda sovet ordusunun törətdiyi qanlı hadisələr barədə danışmış və 20 Yanvar faciəsi ilə müqayisələr aparıb, bu kədərli gündə Azərbaycan xalqının yanında olduğunu qeyd edib. Həmçinin tədbirdə iştirak edən azərbaycanlı tələbələr də söz alaraq 20 Yanvar hadisələri ilə bağlı valideynlərindən eşitdikləri xatirələri bölüşüblər.

Yanvarın 20-də Niderlandın Amsterdam, Rotterdam və Haaqa şəhərlərində 20 Yanvar faciəsinə həsr olunmuş anım mərasimi keçirilib. “Odlar Yurdu” Azərbaycan-Niderland Cəmiyyətinin təşəbbüsü və Niderland-Belçika Azərbaycanlıları Koordinasiya Şurasının dəstəyi ilə keçirilib. Tədbirdə Dam meydanında keçirilən anım mərasimində Niderlandda yaşayan bəstəkar müğənni Firəngiz Bağirova klassik əsərlər ifa edib, yerli sakinlərə 20 Yanvar faciəsini əks etdirən bukletlər və qərənfillər paylanılıb.

Yanvar ayında Benilüks Azərbaycanlıları Konqresinin (BAK) Rotterdam şəhərində təşkil etdiyi tədbirdə Azərbaycanın Niderlanddakı səfirliyinin əməkdaşı, diaspor üzvləri, ictimaiyyət və KİV nümayəndələri iştirak edib.

Yanvarın 21-də İsrailin Bat-Yam şəhərində "Aziz" İsrail-Azərbaycan Beynəlxalq Assosiasiyasının təşkil etdiyi 20 Yanvar faciəsinə həsr olunmuş anım tədbiri İncəsənət İnstitutunun bədii qalereyasında keçirilib. Tədbirdə "Aziz"ın prezidenti Lev Spivak, Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru Yeganə Salman, tanınmış jurnalist Viktoriya Dolinskaya çıxış ediblər. Tədbir çərçivəsində keçmiş Bakı sakinləri Qriqori Rayxman və Alik Mehdiyevin 20 Yanvar faciəsini əks etdirən fotosərgisi nümayiş olunub.

Yanvar ayında Yunanistanın Saloniki şəhərində 20 Yanvar hadisələrinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. "QALA" Yunanistan-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin ofisində baş tutan tədbirdə çıxış edən cəmiyyətin sədri Rəşid Məmmədov 20 yanvar hadisələrinin tarixi barədə ətraflı məlumat verib.

Yanvar ayında Azərbaycan-Monteneqro Mədəni və İqtisadi Mərkəzinin təşəbbüsü ilə Azərbaycanın qanlı səhifələrindən biri kimi yazılmış 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü Monteneqro mətbuatında geniş işıqlandırılıb. Məqalələrdə bildirilir ki, 20 Yanvar tarixi Azərbaycan xalqının öz milli dövlətçiliyinin yenidən bərpası uğrunda mübarizəsinin şanlı səhifələrindən biridir. Qeyd olunub ki, həmin gün Azərbaycan tarixində qanlı səhifə olmaqla yanaşı, xalqın müstəqillik amalına, demokratik dəyərlərə çatmaq arzusuna, qəhrəmanlıq ənənələrinə sadıqlığını və Vətənin azadlığı uğrunda canından keçməyə hazır olduğunu totalitar sovet rejimini hər vəchlə saxlamağa çalışanlara bir daha nümayiş etdirib.

Yanvarın 20-də Rusiyanın paytaxtı Moskvada 20 Yanvar hadisələrinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım gecəsi keçirilib. Akademik Fazil Qurbanovun təşəbbüsü ilə baş tutan tədbirdə Moskvadan və Rusiyanın digər regionlarından Azərbaycan diasporunun nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbir öncəsi Qara Yanvar şəhidlərinə həsr olunmuş guşənin önünə çiçəklər düzülüb və onların əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olunub.

Yanvarın 20-də Rusiyanın Yekaterinburq şəhərində "Baku Plaza" ticarət mərkəzində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. Ölkəmizin Yekaterinburq şəhərindəki Baş konsulluğunun və Sverdlovsk vilayətində fəaliyyət göstərən "Azərbaycan" ictimai təşkilatının birgə təşkilatçılığı ilə gerçəkləşdirilən tədbirdə yerli hakimiyyət orqanlarının rəhbər şəxsləri, Özbəkistan, Tataristan və Dağıstanın diaspor təşkilatlarının rəhbərləri və azərbaycanlı icmasının üzvləri iştirak ediblər.

Yanvarın 20-də Rusiyanın Perm vilayətinin müxtəlif bölgələrində və Saratov şəhərində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilib. Perm Dövlət kitabxanasında təşkil olunan "20 Yanvar - Qanlı faciə" adlı konfransda Azərbaycan və digər xalqların diaspor fəalları iştirak ediblər. Tədbirdə "Perm Azərbaycan Milli-Mədəni Muxtariyyəti" ictimai təşkilatının sədri Çingiz İsayev, azərbaycanlı gənclərin nümayəndəsi Rəşad Əkbərov, Ağsaqqallar Şurasının sədri İsmayıl Abdullayev və digərləri çıxış ediblər.

Tədbirdə 20 Yanvar hadisələrini əks etdirən fotosərgi və sənədli film nümayiş etdirilib. Saratov şəhərində keçirilən tədbirdə isə vilayət azərbaycanlılarının regional

milli-mədəni muxtariyyətinin və "Vətən" Azərbaycan milli-mədəni mərkəzinin rəhbəri Hacı Murad Muradov, vilayətin müftisi Müqəddəs-həzrət Bibarsov, milli-mədəni birliklər assosiasiyasının prezidenti Salman-hacı Musayev, İnquşetiya başçısının Saratov vilayətindəki səlahiyyətli nümayəndəsi İssa Tarşxoyev, Azərbaycan və digər xalqların diaspor nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbir iştirakçıları bu cür maarifçilik tədbirlərinin daha geniş çevrədə keçirilməsinin məqsədəuyğun olduğunu bildiriblər.

Yanvarın 20-də Rusiya Federasiyasının Şimali Osetiya - Alaniya Respublikasında 20 Yanvar hadisələrinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. Tədbirdə respublikanın "Azərbaycanlılar Konqresi"nin üzvləri və gənclər iştirak ediblər.

Yanvarın 21-də Avstraliyanın Sidney şəhərində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə bağlı anım tədbiri təşkil edilib. Avstraliya Azərbaycan Assosiasiyası (AAA) və Güney Azərbaycan Demokratik Türk Birliyinin (GADTB) təşkilatçılığı ilə baş tutan tədbir 20 Yanvar şəhidlərinin əziz xatirəsinin yad edilməsilə başlayıb. Tədbirdə AAA prezidenti və GADTB beynəlxalq əlaqələr departamentinin sədri Mikayıl Oyta, GADTB maliyyə departamentinin sədri Sima Azərsun və AAA üzvü Nazim Salahov çıxış ediblər. Qeyd edilib ki, 20 Yanvar hüzn günü olmaqla yanaşı, Azərbaycan tarixinin qəhrəmanlıq səhifəsidir.

Yanvarın 21-də Türkiyənin paytaxtı Ankara şəhərində 20 Yanvar hadisələrinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş "Azadlığa gedən yolun asimmetrik savaşı" adlı konfrans keçirilib. Azərbaycanın Türkiyədəki səfirliyi, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi, Türkiyə Vəkillər Kollegiyası (TVK), Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Fondu tərəfindən təşkil olunan tədbirdə hər iki ölkənin rəsmi şəxsləri, o cümlədən diplomatlar, hüquqşünaslar, QHT və KİV nümayəndələri iştirak ediblər. Açıılış mərasimində Azərbaycanın Ankaradakı səfiri Xəzər İbrahim, Türkiyə Xarici İşlər nazirinin müavini Yavuz Səlim Kıran, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin birinci müavini Valeh Hacıyev, TVK-nın sədri Mətin Feyzioğlu və Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Fondunun sədri, professor Aygün Əttar çıxış edərək 20 Yanvarı xalqımıza qarşı məqsədyönlü düşmənçilik aktı kimi qiymətləndiriblər. Konfrans çərçivəsində 20 Yanvar faciəsinin dəhşətlərini əks etdirən foto-sərgi nümayiş olunub.

Yanvarın 21-də İtaliyanın Neapol şəhərində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib. Diaspor Komitəsinin dəstəyi və Neapol-Bakı Mədəniyyət Assosiasiyasının təşkilatçılığı ilə baş tutan tədbirdə elm xadimləri, diplomatik korpusların, KİV-lərin nümayəndələri, bu ölkədəki diaspor təşkilatlarının təmsilçiləri iştirak ediblər.

Yanvar ayında Finlandiyanın Espoo şəhərində 20 Yanvar faciəsinin otuzuncu ildönümünə həsr olunmuş Espoo şəhərində Skandinaviya Azərbaycanlılarının Koordinasiya Şurasının Finlandiya üzrə əlaqələndiricisi və Azər-Türk Gənclər təşkilatının sədri Ülviyyə Cabbarovanın təşkilatı dəstəyi ilə "30 ilin göz yaşı" adlı anım tədbiri keçirilib.

Yanvar ayında Almaniya Federativ Respublikasının paytaxtı Berlin şəhərində yerləşən Azərbaycan Evinə 20 Yanvar faciəsinin otuzuncu ildönümünə həsr olunmuş tədbiri Azərbaycan Respublikasının Almaniya Federativ Respublikasındakı səfirliyi və Almaniya Azərbaycanlıları Alyansının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilib.

2. 20 Yanvar faciəsi ilə bağlı informasiyalar xarici mətbuatda

Yanvarın 20-də İsrailin "The Jerusalem Post" qəzetində "Qanlı "Qara Yanvar" Azərbaycanın müstəqilliyi üçün başlanğıc nöqtəsi oldu" başlıqlı məqalə dərc olunub.

Məqalənin müəllifi Arye Qut yazır məqaləsində 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Bakı şəhərinə və Azərbaycanın bir sıra rayonlarına SSRİ və Azərbaycan Konstitusiyalarını, insan haqları üzrə bütün beynəlxalq konvensiyaları kobudcasına pozaraq, fəvqəladə vəziyyət elan etmədən sovet qoşunları yeridilməsi və nəticə olaraq dinc əhalinin qətlə yetirilməsi barədə geniş məlumat verilib. Məqalədə hazırda İsrail vətəndaşı olan fotoqraf Boris Dodinin, britaniyalı jurnalist Tomas de Vaalın, rus rejissor Stanislav Qovoruxinin 20 Yanvarla bağlı fikirlərinə geniş yer verilib.

Yanvar ayında Ankara şəhərində 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü ilə əlaqədar Azərbaycanın Türkiyədəki səfiri Xəzər İbrahimin, Türkiyədə yaşayan görkəmli ziyalılarımızın, diaspor təşkilatlarının rəhbərlərinin aparıcı KİV-lərdə müsahibə və məqalələri yayılıb. Anadolu Agentliyi, "TRT HABER" kanalı, "Yeni akıt", "Milliyet", "Sabah" Haber Global, "Bengü Türk" "Yeni Şafak" qəzetlərində və digər kanallarda, qəzet və saytlarda yayılan materiallarda 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə sovet qoşunlarının Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi hərbi cinayətin səbəb və nəticələrindən bəhs olunub. 20 Yanvar hadisələrinin müstəqilliyə aparan yol olduğu vurğulanıb.

Yanvarın 19-da Türkiyənin "Bengü Türk" televiziya kanalında yayımlanan "Azərbaycan ruzigarı" proqramının 19 yanvarda efirə gedən verilişi 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunub. Veriliş "Azərbaycan Diasporuna Dəstək Fondu"nun dəstəyi ilə hazırlanıb. Türkiyədə milli rəqslərimizi ifa edən həmyerlimiz Səidə Ömər in müəllifi və aparıcısı olduğu verilişə "CanAzərbaycan" media şirkətinin qurucusu və rəhbəri, jurnalist Namık Kemal Yıldırım və İstanbul Universitetinin professoru, tarixçi Halil Balqonaq olublar. Verilişdə 20 Yanvar hadisələrinin mahiyyəti, səbəbləri, faciənin acı nəticələri barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb. O günü əks etdirən videoçarx nümayiş etdirilib. 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümü münasibətilə "Can Azərbaycan" media şirkəti tərəfindən nəşr edilmiş "Ağla qərənfil ağla" kitabı təqdim edilib.

Yanvar ayında Tacikistanın "Faraj" qəzetində və eyniadlı saytda 20 Yanvar faciəsinin 30-cu ildönümünə həsr olunan "Azərbaycanın müstəqilliyi, azadlığı və bölünməzliyi" adlı məqalə dərc edilib. Məqalədə 20 Yanvar faciəsinin tarixi, digər postsovet ölkələrində müstəqillik uğrunda mübarizəyə təsiri barədə məlumat verilir.

Yanvarın 19-da Misirin shbabnil.com saytında "Qara Yanvarda Azərbaycanın azadlığı uğrunda qurbanlar" sərlövhəli məqalə dərc olunub. Məqalənin müəllifi, "Vətənpərvər" – Azərbaycanın Misirdə Diaspor Təşkilatları Birliyinin sədri, tədqiqatçı alim Seymur Nəsirov 20 Yanvar faciəsinin tarixi haqqında ətraflı məlumat verir. Məqalədə 20 Yanvar hadisələri zamanı misirli deputatların və ölkə mətbuatının Azərbaycan xalqına qarşı törədilən vəhşiliyi pisləməsi xalqlarımız arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin bariz nümunəsi kimi qiymətləndirilib.

Yanvar ayında Litvanın "slaptai.lt" internet-portalında 20 Yanvar faciəsindən bəhs edən "Чего не сказал историк Альгис Касперавичюс" (Tarixçi Alqis Kasperaviçyus nəyi demədi") başlıqlı məqalə dərc olunub.

Tanınmış litvalı jurnalist İrma Ajuole qələmə aldığı məqaləsində tarixçi Alqis Kasperaviçyusun 30 il əvvəl Bakıda baş vermiş faciəli hadisələr barədə qərəzli və həqiqətdən kənar "Oxşar, lakin fərqli Yanvar. Bakı 1990, Vilnüs 1991" (Похожие, но разные январь. Баку 1990, Вильнюс 1991) adlı şərhinə etirazını bildirib. Alqis Kasperaviçius 20 Yanvar faciəsi ilə Sumqayıt hadisələri arasında qərəzli və yanlış müqayisələr apararaq, cəmiyyəti növbəti erməni yalanı ilə aldatmağa cəhd edib.

Müəllif qeyd edib ki, tarixçinin 1990-cı ildə azərbaycanlıların sıxışdırdığı erməniləri müdafiə etmək üçün sovet ordusunun Bakıya yeridildiyi kimi söylədiyi cəfəng fikir heyrət doğurur. Çünki bu, zorakılığın bəraəti üçün köhnə Kreml nağılının təkrar olunmasından başqa bir şey deyil.

İ.Ajuole vurğulayıb ki, tarixçilər Ermənistan və Dağlıq Qarabağdan əvvəlcə azərbaycanlıların qovulduğunu, azərbaycanlıların erməni torpaqlarına təcavüz etmədiyi, ermənilərin isə Dağlıq Qarabağa iddia etdiyi kimi faktlar haqqında susurlar: "...orada əzəldən azərbaycanlıların da yaşadığını əlavə etməyi unudurlar. Millətlərarası ədavətdən və onu qızıışdıranlardan danışarkən, düşünməyə dəyər ki, nə üçün hazırda Azərbaycanda 30 min erməni yaşadığı halda, Ermənistanda bir nəfər də olsun azərbaycanlı yoxdur...".

O, Sumqayıt hadisələrinin təşkilatçılarından birinin milliyyətçə erməni olan Eduard Qriqoryan olduğunu, əslində bu qırğına SSRİ təhlükəsizlik qüvvələrinin başçılıq etdiyinə erməni politoloq Sergey Kurginyanın aydınlıq gətirdiyini xatırladı.

Sonda müəllif xəbərdarlıq edib ki, Qanlı Yanvar kimi ağırlı mövzuya məsuliyyətsiz şərhlər vermək təhlükəlidir. Çünki belə şərhlər həqiqəti təhrif edir, azərbaycanlıların milli heysiyyətinə toxunur, millətlərarası və dövlətlərarası münasibətlərə ziyan vurur.